

Taller 8

Programa d'optimització de l'ús d'antibiòtics (PROA) a Urgències

1. Justificació:

Els programes d'optimització de l'ús d'antibiòtics (PROA) naixen de la necessitat de lluitar contra el fenomen de l'increment de les resistències antimicrobianes, que s'ha convertit en una amenaça per a la salut pública. S'estima que l'any 2050 la mortalitat per les infeccions causades per microorganismes multiresistents superarà a la del càncer. L'objectiu principal dels PROA és millorar l'evolució clínica dels pacients, minimitzant els efectes adversos (toxicitat, emergència de resistències, selecció de patògens com *Clostridium difficile*) i garantint la utilització de tractaments cost-efectius. (1)

El servei d'urgències és un entorn estratègic per a la implantació d'un PROA degut a la seva relació amb l'atenció hospitalària i la comunitària. La majoria dels tractaments antibiòtics prescrits a urgències es mantenen a l'ingrés o a l'alta, de manera que la disminució de tractaments inadequats tindria efectes sobre ambdós àmbits. No obstant, és un àrea que planteja reptes degut a la sobrecàrrega assistencial, la necessitat de prendre decisions amb rapidesa, l'elevada incertesa diagnòstica i l'alta rotació de pacients i professionals.

L'administració precoç dels antibiòtics i l'elecció del tractament empíric basada en guies consensuades als Serveis d'Urgències Hospitalaris millora la morbiditat i la mortalitat i disminueix la durada de l'estada en pacients amb sèpsia i xoc sèptic. La implantació d'un PROA educatiu en el servei d'urgències d'un hospital terciari va aconseguir disminuir de manera significativa el percentatge de tractaments empírics inadequats (de 62,9% a 47%) i la taxa de tractaments antibiòtics innecessaris (d'un 25% a un 17%). (2)

¿Com s'ha detectat la necessitat?

S'ha descrit que entre el 33-63% dels tractaments antibiòtics prescrits a urgències es consideren inapropiats (2,3,4). Més del 10% dels pacients atesos a urgències reben la prescripció d'un o més antibiòtics i la majoria de las prescripcions antibiòtiques fetes a urgències es mantenen inalterades 48 hores després de l'ingrés (3). L'augment de tractaments antibiòtics adequats al servei d'urgències derivarà en una millora de la qualitat assistencial tant a nivell comunitari com hospitalari.

2. Objectiu:

Conèixer les bases de l'optimització de l'ús dels antibiòtics des del servei d'urgències.

3. Objectius específics:

- 1- Seleccionar el tractament empíric segons les guies de consens
- 2- Ajustar el tractament a les característiques i comorbiditats del pacient
- 3- Reduir l'espectre antimicrobià segons l'evolució i els resultats microbiològics
- 4- Optimitzar la durada del tractament

4. Metodologia:

Taller d'1 hora i 30 minuts de durada:

- Primera part: exposició teòrica de 15 minuts. S'exposaran els conceptes bàsics d'un PROA.
- Segona part: 75 minuts. Es presentaran als alumnes diferents casos clínics en els que es tindrà que avaluar la indicació i selecció del tractament antibiòtic, la pauta, la possibilitat de reduir l'espectre antimicrobià i la durada del tractament.

Les preguntes dels casos tindran 4 opcions de resposta, de selecció simple. Els assistents hauran de disposar de telèfon mòbil/tableta amb connexió a Internet per a utilitzar l'aplicació Kahoot! o Mentimeter per poder participar a la part pràctica.

5. Data i horari:

Sitges. Hotel Melià. Dijous 31 de març de 2022 de 9:30 a 10:30 hores.

6. Formadors:

Dra. Marlene Álvarez Martins. Servei de Farmàcia. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol, Badalona.

Dra. Montserrat Giménez Pérez. Servei de Microbiologia. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol, Badalona.

7. Logística, recursos materials:

Micròfon, ordinador, pantalla, projector, Internet.

8. Requisits/Prioritats:

Dirigit a personal mèdic i infermeres, que treballin a l'àmbit d'urgències.

Alumnes (mínim-màxim): 8-20 alumnes

9. Organització:

Societat catalana d'Urgències i Emergències (SoCMUE)

10. Temari/contingut:

Títol del Taller: "Programa d'optimització de l'ús d'antibiòtics (PROA) a Urgències"

Estructura:

Part teòrica: 15 min d'exposició sobre les bases del PROA

Part pràctica: resolució de casos clínics seguint les bases del PROA

11. Avaluació:

Assistència a la totalitat del taller.

Adquisició de coneixements teòrics amb un questionari de 5 preguntes, amb 4 respostes possibles i només 1 resposta correcta.

Es considerarà que s'ha assolit amb aprofitament el taller si es compleixen els següents ítems:

NOM DE L'ALUMNE	Assistència complerta (S/N)	Adquisició de coneixements teòrics	Participació en els casos clínics per resoldre	Superació del test de casos clínics amb >70%

12. Bibliografia

1. Mòdol JM et al. Política de antibiòtics: irrupció de los programas de utilización del uso de antimicrobianos (PROA). Med Clin (Barc). 2018;150(11):443-449
2. Dinh A et al. Impact of an antimicrobial stewardship programme to optimize antimicrobial use for outpatients at an emergency department. J Hosp Infect. 2017; 97(3):288-293
3. Denny KJ et al. Appropriateness of antibiotic prescribing in the Emergency Department. J Antimicrob Chemother. 2019;74: 515–520
4. Timbrook TT et al. Assessments of Opportunities to Improve Antibiotic Prescribing in an Emergency Department: A Period Prevalence Survey. Infect Dis Ther. 2017;6:497–505

Annex: Qüestionari d'opinió

Taller

Programa d'optimització de l'ús d'antibiòtics (PROA) a Urgències

Us agraïrem que ens feu saber la vostra opinió del Taller. Totes les dades seran tractades de forma confidencial i ens ajudaran a millorar aquells aspectes que considereu de cara a properes edicions.

Valori de 1 a 5 els següents aspectes, on 1 significa Insatisfacció total i 5 satisfacció total

Contingut

Els continguts han cobert les seves expectatives	1	2	3	4	5
Els temes s'han tractat amb la profunditat esperada	1	2	3	4	5

Metodologia i Organització

La duració ha estat adequada al programa	1	2	3	4	5
La metodologia s'ha adequat als continguts	1	2	3	4	5
Les condicions ambientals han estat adequades	1	2	3	4	5

Tallers

Els ponents dominaven la matèria	1	2	3	4	5
Els continguts s'han exposat amb la deguda claredat	1	2	3	4	5
Motiven i desperten interès als assistents	1	2	3	4	5
Han complert l'horari establert	1	2	3	4	5

Valoració i suggeriments

El taller ha estat útil per a mi	1	2	3	4	5
En general, l'organització ha esta apropiada	1	2	3	4	5

Indiqui aspectes per a millorar la qualitat de la jornada, així com aportacions i suggeriments

.....